

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Sacramentis. In qua Tractatibus decem de Sacramentis in genere, tum
speciatim, videlicet de Baptismo, Confirmatione, Eucharistia spectata ut
Sacramento, & ut sacrificio: de Pœnitentia, de Suffragiis, Indulgentiis, &
Iubilo, de Bulla Cruciat, de Extrema-unctione, & demum de Ordinis
Sacramento ...

**Castro Palao, Fernando de
Lugduni, 1669**

De bonitate, & scientia, quam confessarius habere debet. 16

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76649](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76649)

dicite inhrendit: & ab omnibus directè absoluerit. Cum ergo id præstare non possit, efficitur absolutio irritam, & nullam esse.

4. Nihilominus oppositum verius censeo cum Caletan. verbo, Confessio, cap. ult. Nauarr. c. 9. num. 7. Suar. disp. 31. sect. 2. num. 6. Regid. de Coninch. disp. 8. dub. 13. concl. 2. num. 101. Ratio ea est: quia Sacramenti valor deficere non potest ex una parte, cum integrè omnia peccata tua fatearis ei, quem credis in omnia iurisdictionem habere: neque etiam ex parte Confessarij deficere videtur: cum in aliqua peccata confessus iurisdictionem habeat: tamen non habeat in omnia: iudicare autem aliqua peccata, ab illisque absoluerit, aliis non iudicatis, & absolutis, esto per se non fiat; per accidens tamen fieri potest ex defectu iurisdictionis, sicuti fit ob obligationem, & impotentiam, aliamque vigentem necessitatem.

5. Ex quo fundameto ratio contraria dissoluitur. Facor namque, Confessarij Iudicem esse non integrè cause sibi propoſitæ, sed partis illius; nego tamen per accidens iudicium, & absolutionem directam diuidere non posse: nam esto in sua æstimatione non diuidat, eò quod credat omnium peccatorum Iudicem legitimum esse: at ex superioris intentione, quam habet in Sacramenti administratione; absoluit, inquam, à peccatis, secundum iurisdictionem sibi concessam, de factò diuidit. Quapropter probabilitate non caret, simplicem sacerdotem audientem peccata mortalia, & venialia, & absolutionem penitenti bona fide procedenti concedentem, verum sacramentum efficere, vti docuit Sanchez lib. 1. summ. c. 9. n. 31. quem sequitur Laym. lib. 5. sum. tract. 6. c. 10. qu. 1. vers. Ad extremum. Bonac. disp. 5. q. 7. p. 5. §. 3. n. 7.

6. Verum vigente aliqua ex prædictis necessitatibus optimè potes inferiori sacerdoti, habenti aliàs iurisdictionem in peccata, mortalia fateri, ab eoque absolutionem sacramentalem obtinere; vel quia eo casu ex quadam æquitate censetur iurisdictionem illi concedere in peccata referuata cum obligatione tibi imposta comparandi coram Superiore; vel quia ob vigentem necessitatem conceditur sacerdoti dimidiare iudicium, & absolutionem directam, absoluitur à peccatis non referuatis, remissa superiori referuatorum absolutione. Atque ita tradunt Suar. disp. 30. sect. 3. num. 8. & q. 9. & disp. 31. tota sect. 3. Regid. de Coninch. disp. 8. de penit. dub. 13. concl. 5. num. 105. Henric. lib. 6. cap. 15. Rodrig. i. i. questionum regularium, quæst. 21. artic. 5. Laymann. lib. 5. sum. tract. 6. cap. 12. quæst. 5. num. 10. Bonac. disp. 5. quæst. 7. p. 5. §. 3. n. 5. Et quidem si affirmemus, Sacerdotem eo casu iurisdictionem habere in peccata referuata sub obligatione imponendi penitenti onus se superiori sistendi; manifestum est, te posse illi confiteri, ab eoque absolutionem impetrare: siquidem nulla est necessitas dimidiandi confessionem, diuidendique iudicium.

At, si dicamus, sacerdotem carere iurisdictione in referuata neque illa iudicare, ab eisque absoluerit posse, esto aliqui Doctores non infirmè notat, inter quos est Valq. de penitent. q. 9. art. 3. dub. 8. nam. 4. & dub. 9. n. 23. allerant, prædicto sacerdoti te confiteri non posse, neque ab eo absolutionem obtinere: reliqui Doctores relati contrarium affirmant ea ratione moti: quia integritas confessionis, & absolutionis directæ omnium peccatorum penitentis, non est de essentia, & necessitate sacramenti Penitentia; sed præcepti diuini, cuius ommissio sæpè honestatit ob impotentiam etiam morale, tum penitentis, tum Confessarij, tum aliorum. Ponamus autem te non posse superiorem, cui sunt peccata referuata adire, neque ab eo facultatem alteri fatendi petere, & ex alia parte vigere communicandi, vel celebrandi necessitatem: poteris ergo cuiilibet alteri sacerdoti habenti iurisdictionem in reliqua peccata non referuata fateri. Quinimò non solum potes, sed etiam expedit, tum reuerentiæ Eucharistiæ, quæ à confesio peccati mortalis exigit confessionem præmittere; & licet ea confessio fieri non possit materialiter integra ob defectum iurisdictionis in sacerdote: sufficit, quòd integra formaliter sit, habeatque eam integritatem, quam habere potest. Tum expedit securitati tuæ conscientia. Etenim cum contritio non ita facile obtineatur, præstat affectum illius querere Sacramento penitentia; vtpote faciliore via à Christo Domino in remedium peccati instituta.

Quod verum est, tamen peccata referuata excommunicationem habeant: excommunicatio enim non irritat sacramenti Penitentia: sed prohibet illius susceptionem cum non viget necessitas. At stante communicandi necessitate, sicuti non impedit Communionem, nec penitentiam impellere potest, vt bene notarunt Henric. dicto cap. 15. Suarez disp. 31. sect. 4. n. 6. Regid. disp. 8. dub. 13. n. 107. Laym. lib. 5. sum. tract. 6. c. 12. n. 10.

7. Quòd si inde inferas, stante dicta necessitate communicandi licitum esse, præter mortalia referuata, nullum aliud mortale habenti confiteri simplici sacerdoti aliqua venialia, & ab eo absolutionem obtinere: siquidem eadem iurisdictione videtur in peccata, quæ directè absoluerit potest, sicuti quilibet

Ferd. de Castro. Sum. Mor. Pars IV.

bet alius ordinarius Confessor, imò licitum esse, & expedire habenti mortalia non referuata posse simplici sacerdoti, deficienti eo, qui in peccata mortalia iurisdictionem habeat, venialia fateri. Per se loquendo, admitrenda erat illatio, vt dicunt Suar. dicta sect. 3. n. 10. Coninch. dicto dub. 13. in fine n. 107. Sed, quia eam illationem, neque vsus Ecclesiæ, nec Doctores approbant, neque æquum est approbare, nisi fortè in grauissima necessitate, qualis esset, si multis annis Sacramento Penitentia priuandus esses; ea de causa admitti non debet. At confiteri sacerdoti alias habenti iurisdictionem in mortalia, tamen careat iurisdictione in referuata; & vsus Ecclesiæ, & Doctores communiter sumant.

8. Sed, an tenearis eo casu confiteri, non est certum. Respondeo, teneri. Primò, si saltem probabiliter non credis, te esse contritum, sed solum attritum: nam attritio extra sacramentum Penitentia gratiam non obtrines, quæ sacra Eucharistiæ recipiendæ necessaria est dispositio. Secundò, si ultra referuata, alio peccato mortali grauaris: cum enim, iuxta probabiliorum nostram sententiam, ab eo peccato absolui possis, quamuis directè à referuatis non absoluaris, & cuiuscunque peccati mortalis confessio, & absolutio iure diuino sacra Eucharistiæ præmittenda sit, efficitur necessariò, huius peccati confessionem, & absolutionem præmittendam esse. E contra verò, si probabiliter credis, te esse contritum, neque alio peccato mortali, ultra referuata, grauaris: nulla est tibi obligatio confessionem præmittendi: quia non adest legitimus Iudex, qui confessionem excipiat illorum, quæ fateri teneris. Quinimò hoc verum est, esto Confessor iurisdictionem habeat in referuata sub onere comparandi: quia nulla lege diuina obligaris, neque humana alstringi potes ad bis eadem peccata fatenda, sicuti bene notarunt Suarez disp. 31. sect. 5. numer. 31. in fine. Layman. lib. 5. sum. tract. 6. cap. 12. num. 10. vers. Id parò.

9. Difficultas non leuis est, an illis euentibus, in quibus obligatus es confessionem præmittere, eò quòd de contritione suspectus sis, vel aliis mortalibus non referuatis grauaris satisfacias obligationi suscipiendi sacramentum Penitentia; quin referuata manifestes. Affirmat Alexand. Alen. 4. part. 9. 18. memb. 4. art. 5. §. 2. ad vltim. Petr. de Soto lect. 10. de confess. & alij relati à Suar. disp. 31. sect. 3. numer. 8. quorum sententia ipse merito probabilem reputat. Neque enim obligaris peccata fateri, nisi sacerdoti ea integrè & perfectè iudicare, ab eisque absolutionem concedere valenti: quia solum ob absolutionem sacramentaliter obtinendam est obligatio confitendi peccata.

Cæterum probabilis oppositum existimo, vtpote securius, & puritati sacramenti conuenientius. Etenim Confessarij penitentem absolvens, necessariò iudicare debet absolutioni esse rite dispositum: at hoc iudicium conuenienter habere non potest, nisi sibi manifestentur ea, quæ rectè dispositioni obstat possunt. Igitur, cum peccata referuata huic possint dispositioni obstat, efficitur ea manifestanda esse. Quòd si respondeas, Confessarij obligatum esse iudicare de penitentis dispositione iuxta causam, cuius est legitimus Iudex: referuatorum autem legitimum Iudicem non esse, ac proinde non esse illi necessariò manifestanda. Aliàs nunquam tibi liceret reticere peccatum in confessione, si eo tacito Confessarij cognoscere non posset ritè te esse dispositum: obstat: quia esto Confessarij per se non iudicet de dispositione penitentis, nisi secundum causam sibi propoſitam, & penitens non semper obligatus sit omnem sui causam manifestare: at quando eam manifestationem absque graui sui, vel alterius iactura præstare potest, videtur ad eam faciendam obligatus: quippe Confessarij sententia non tam in peccata confessa, quam in confitentem cadit: ipse enim est, qui absoluitur. Debet ergo fateri, quæ ipsius absolutioni obstat possunt. Atque ita docent ex communi sententia Henric. lib. 6. cap. 15. n. 5. Suarez disp. 31. sect. 3. n. 8. Layman. lib. 5. sum. tract. 6. cap. 12. n. 11.

PUNCTVM XVI.

De bonitate, & scientia, quam Confessarij habere debet.

1. Ad valorem Sacramenti bonitas, & scientia non sunt in Ministro necessaria.
2. Bene ad licitum usum.
3. Quæ scientia requiritur.
4. Pro diuersitate locorum, & personarum diuersa scientia requiritur.
5. Quid faciat Sacerdos dubius de scientia.
6. Non est opus iudicium de quolibet peccato in individuo formare, an mortale sit, an veniale.
7. Absolui potest penitens, promittens futurum, quòd postmodum iudicatum fuerit.

8. Penitens

8. Pœnitens quando tenetur Confessarium instruere de gravitate culpæ.
9. Aliquando indoctus audire confessiones potest.
10. Quam obligationem habeant Episcopi, aliarumque Ecclesiarum Prelati.

1. Bonitas, & scientia per se ad valorem Sacramenti requisita non sunt: siquidem absque illius materia, & forma, & Minister jurisdictionem habens stare potest, ut pluribus relatis docuit Suar. *disput. 28. sect. 2. num. 12.* Bonac. *disput. 5. de pœnitent. q. 7. punct. 4. §. 2. num. 13.* & 14. Eaque de causa punct. 11. probatum reliquimus, pœnitentem bona fide confitentem Sacerdoti existimanti peccata venialia esse, quæ vere erant mortalia, obligatum non esse confessionem repetere: quia ea ignorantia non impediunt rectam pœnitentis dispositionem, & Confessarii absolutionem.

2. Sunt tamen bonitas, & scientia duo necessaria ad licitum Sacramenti usum. Et in primis est necessaria probitas: etenim Sacerdos, ut sacramentum debite ministret, existimare debet, nullo peccato mortali, nullave censura impediatum esse: aliter mortaliter peccabit, nisi forte ob subitam necessitatem excusetur, sicuti latius dixi *tr. 18. de Sacrament. in genere. pun. 5.* Deinde, requiritur scientia, ut pœnitentem iudicare, mederi, & in via Dei dirigere possit, quia Sacerdos officium Iudicis, Medici, Pastoris, & Doctoris sustinet, ut bene inter alios observat Suar. *disp. 28. sect. 2.*

3. Hæc autem scientia est, quæ valet cernere ex peccatis, quæ communiter occurrunt, & confessionibus subsistentur, quæ sint mortalia, quæ circumstantiæ mutant speciem, quæ sint reservata, quæ excommunicationem habent annexam, & alia huiusmodi. Non tamen est necessarium, ut omnia supra dicta exactè noverit, aliàs vix reperiretur Confessarius idoneus: sufficit, si frequentius occurrentia noverit, & de aliis dubitare sciat, & proprio studio, & labore, aliorumve consilio dubium vincat, ut docuerunt Valq. *de pœnitent. q. 93. art. 3. dub. 1.* Suar. *disp. 28. sect. 2. Regid. disp. 8. de pœnit. dub. 15. nu. 126.* Bonac. *disp. 5. de pœnit. q. 7. punct. 4.* Layman. *lib. 5. sum. tract. 6. cap. 17. quest. 1.*

4. Hinc fit pro diversitate locorum, & personarum maiorem, vel minorem scientiam in Confessario requiri. Etenim, ut dictum est, Confessarius scientiam habere debet, saltem eorum, quæ communiter committuntur ab iis pœnitentibus, quibus iudicandis est expositus. At aliqui pœnitentes difficiliore præ aliis casus habent, aliquæ oppida præ aliis difficiliore contractus exercent. Qui ergo expositus fuerit, cuiuscunque generis pœnitentium confessiones excipere, abundantiore scientia pollere debet, quam is, qui seminarium, aliorumque proborum hominum confessionibus excipiendis expositus est. Atque ita docent Valq. Bonac. Regid. & Laym. *loc. alleg.*

5. Cum verò Sacerdos dubius est, an polleat scientia necessaria ad debitam sacramenti administrationem, consulat Superiorem, vel virum doctum, & eius dictis acquiescat. Si enim Superior, vel vir doctus affirmet scientiam sufficientem habere, dubium deponat: ducitur enim ratione probabili, quæ ad regulandas humanas actiones sufficiens est, ut bene in præfenti docuerunt, Nauarr. *c. 4. n. 9.* Henriq. *lib. 6. c. 26.* Suar. *disp. 28. sect. 2. dub. 7.* Valq. *q. 93. art. 3. dub. 1. ad finem.* Bonac. *disp. 5. q. 7. pun. 4. §. 2. n. 6.* Laym. *lib. 5. sum. tract. 6. c. 13. q. 1.* colligiturque ex *cap. Quid culpatur. 23. q. 1.*

6. Tria superiunt certa. Primum, opus Confessario non esse, ut de quolibet individuo, & singulari peccato iudicium efformet, mortaleve sit, an veniale: quia id difficillimum est, & sæpe impossibile; sufficit, si peccati genus, seu speciem agnoverit, & qualiter patratum fuerit, perceperit: hæc enim scientia prudenter iudicium feret, & medicinam, provt necessarium est, adhibere poterit. Sic Sylvest. *verbo Confessor. 3. q. 9. num. 13.* Nauarr. *sum. cap. 4. num. 9.* Suar. *disp. 28. sect. 2. num. 2.* Valq. *q. 93. art. 3. dub. 1. num. 1.* Bonac. *disp. 5. de Sacram. quest. 7. p. 4. §. 2. n. 12.*

7. Secundum est certum. Si Confessario accidat casus, quem ex tempore decidere non potest; sperat autem proprio studio, vel consilio doctorum decidendum, poterit pœnitenti absolutionem impendere, si ipse facturum promittat, quod fuerit iudicatum: quia sufficienter videtur dispositus absolutioni recipiendæ. Et notavit Sylvest. *Confessor. 3. n. 12.* Nauarr. *sum. c. 26. n. 3.* Henriq. *lib. 6. c. 26. n. 9.* Suar. *disp. 28. sect. 2.* Coninch. *disp. 9. de pœnit. dub. 16. num. 126.* Bonac. *disp. 5. de pœnit. q. 7. p. 4. §. 2. n. 10.*

8. Tertium. Si pœnitens doctus sit, & aperte cognoverit, Confessarium eius peccati gravitatem non percipere, obligatus videtur Confessarium instruere: quia tenetur facere, quantum in se est, ut Confessarius iuste ferat iudicium in causa ita gravi. Extra hunc casum non tenetur gravitatem culpæ in actu signato exprimere: sufficit, si in actu exercito eam manifestet, narrando factum, & circumstantias occurrentes, ut aliis relatis docuit Suar. *disput. 28. sect. 2. n. 18.*

9. Quæ hæcenus diximus, per se requiruntur, spectata

rerum natura: at casus contingere potest, in quo alias indoctus, & ineptus, doctus, & apertus iudicetur. Etenim, si nullus Sacerdos, provt sacramentum absolute exposularet, inveniretur populo proficidius: expedit præfici minus idoneum, ne diu populus Pastore careret, qui adstante ea necessitate doctus, & idoneus est, qui aliàs ut indoctus, & ineptus repellatur, sicuti bene notavit Regid. *de Coninch. disput. 8. dub. 16. in fine, num. 127.* ubi prudenter monet, debere sic perfectum dare operam, tum proprio studio, tum aliorum consilio, ut quoad fieri possit, ineptitudinem vincat, & se muneri exercendo aptum reddat.

10. Ex his inferitur, quam gravi obligatione Episcopi, aliique Ecclesiarum Prelati adstringantur ad Pastores idoneos præficiendos. Etenim, cum penes ipsos principalis cura Ecclesiarum resideat, cui ut satisfaciant Pastores eligant, si neque elegerint, aut sic electos, & constitutos non removerint, cum aliàs idoneos poterint constituit, obligationem sui muneris gravissimè laedunt, & de sua negligentia, animarumque iactura rationem in iustissimo Dei Iudicio sunt reddituri.

PUNCTUM XVII.

De approbatione requisita in Confessario.

Tridentinum *sess. 23. cap. de reform.* inquit: *Quamvis Presbyteri in sua Ordinatione potestatem absolventi, à peccatis accipiant: decernit tamen sancta Synodus, nullum, etiam Regularem, posse confessiones secularium, etiam Sacerdotum, audire, neque ad id idoneum reputari, nisi aut parochialem, aut ab Episcopis per examen, si illis videbitur esse necessarium, aut alius idoneus iudicetur, & approbationem, quæ gratis detur, obtinens, privilegio, & consuetudine quacunque, etiam immemorabili, non obstantibus.* Circa quod decretum aliqua occurrunt examinanda. Primum, quid sit approbatio. Secundò, quæ personæ, & ad quas confessiones excipiendæ ea approbatione indigeant. Tertio, qui possint, vel teneantur illam concedere. Quarto, an semel concessa suspendi, vel reuocari possit.

§. I.

Quid sit approbatio; qualiter concedi debeat; & quæ eius necessitas.

1. Definatur approbatio.
2. Quid, si ab Episcopo exterius approbetur, & interius iudicetur inhabilis.
3. Approbatio est à iurisdictione distincta.
4. De approbatione ex beneficii collatione, & per authenticum iudicium.
5. Quæ conditiones ad vivanque requirantur.
6. Gratis concedi debet approbatio.
7. Approbatio Religiosorum, qui non sunt à Superioribus presentati, nulla est.
8. Quæ sit necessitas huius approbationis.

1. **A**pprobatio est authenticum testimonium, quo aliquis Sacerdos habilis, & idoneus ad excipiendas confessiones declaratur, ut ex communi sententia docent Suar. *disp. 28. sect. 4. n. 22.* Valq. *quest. 93. art. 3. dub. 4. n. 4.* & 5. Laym. *lib. 5. sum. tract. 6. cap. 17. n. 7.* Regid. *de Coninch. disp. 8. dub. 7. n. 49.* & alij referendi. Hanc autem declarationem præstare Episcopus potest; tum iudicando esse habitum Sacerdotem, quem approbat; vel iudicando inhabilem esse. Si iudicat esse habitum, & illud iudicium authenticum facit, tamen si decipiat, vere approbatus existit: quia habet omnia, quæ ad approbationem requiruntur. Aliàs sæpe de valore approbationis dubium esse posset cum gravi animarum iactura, sicuti notavit Bonac. *disp. 5. de pœnit. quest. 7. pun. 4. §. 1. num. 30.* & innuit Suar. *disp. 28. sect. 5. num. 7.* Reginald. *lib. 1. sum. num. 197.*

2. Verum, si ab Episcopo exterius approbetur, & interius fuerit iudicatus inhabilis, censet Bonac. relatis Suar. & Reginald. & Barbosa *2. p. de potest. Episc. alleg. 25. nu. 20.* nullam esse approbationem: quia Concilium duo videtur exposulare & iudicium Episcopi, & illius approbationem, ut colligitur ex illis verbis: *et idoneus iudicetur, & approbationem obtinens.* Atqui ab Episcopo habilis exterius iudicatur: cum tamen interius inxabilis iudicetur, non verè sed fide, tanquam habilis, approbatur. Non igitur ea approbatio valida esse potest. Cæterum verius existimo, validam esse approbationem, dum Episcopus fictionem non declarat. Mouerit quia Concilium de iudicio, & approbatione visibili loqui censendum est: quia Ecclesia non iudicat de occultis, & quæ in actu exterioriore non prodeant. Præterea, quia à iudicio authenticò,